

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “ลักษณะการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานร่วมกับสหวิชาชีพตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 กรณีศึกษาผู้ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

1) การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Document study) โดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ เอกสารทางวิชาการ รายงานการประชุม วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่เป็นบทความในเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์

2) การศึกษาจากภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาแบบสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่ของบ้านพักเด็กและครอบครัว สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่ผ่านการฝึกอบรมผ่านการประเมิน และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว จำนวน 66 แห่ง จำนวน 118 คน ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ พะเยา เลย ลำปาง ตาก แม่ฮ่องสอน น่าน แพร่ ลำพูน นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ สุรินทร์ ขอนแก่น อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ นครพนม มหาสารคาม สกลนคร มุกดาหาร กาฬสินธุ์ ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ หนองคาย หนองบัวลำภู

อำนาจเจริญ นครราชสีมา สระแก้ว สระบุรี ราชบุรี ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครปฐม พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา พัทลุง ระนอง ภูเก็ต สงขลา กระบี่ ตรัง สตูล ยะลา นราธิวาสและปัตตานี แต่สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76 ของกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายปิด และเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดบางส่วนเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ซึ่งประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ตำแหน่ง โรคประจำตัว ประสบการณ์ในการทำงานด้านเด็ก ประสบการณ์ในการทำงานสหวิชาชีพ การเข้ารับการอบรมสัมมนาความรู้ด้านการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 คำถามการปฏิบัติงานตามบทบาทของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ลักษณะแบบสอบถาม จะเป็นคำถามปลายปิดให้เลือกตอบ ซึ่งการวัดระดับทัศนคติต่อลักษณะการปฏิบัติงาน ใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert โดยการวัดระดับการปฏิบัติ และแบ่งค่าคะแนนในข้อคำถามออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ปฏิบัติมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ปฏิบัติน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

แต่จะมีข้อคำถามใน 39 - 47 และข้อ 51 ที่มีการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน
ปฏิบัติมาก	เท่ากับ	2	คะแนน
ปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน

ปฏิบัติน้อย	เท่ากับ	4	คะแนน
ปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน

ส่วนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ ใช้มาตรวัดแบบประเมินค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ Likert โดยการวัดระดับการปฏิบัติ และแบ่งค่าคะแนนในข้อคำถามออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ปัญหาอุปสรรคมากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
ปัญหาอุปสรรคมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ปัญหาอุปสรรคปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
ปัญหาอุปสรรคน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
ปัญหาอุปสรรคน้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะแบบสอบถามจะเป็นคำถามปลายเปิด

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาเมื่อสร้างแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษานำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและกรรมการเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมของเนื้อหาและปรับปรุงแบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นและจึงนำไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-test) กับบุคคลที่ปฏิบัติงานในสำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการคำหญิงและเด็ก และศูนย์ประชาบดี สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 30 ชุด โดยนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์ของครอนบาช (Cronbach Alpha -Coefficient) เพื่อดูความสอดคล้องของคำถามต่าง ๆ ผลการทดสอบแบบสอบถามทั้งหมด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.794 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นระดับสูง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ และโทรสาร จำนวน 118 ชุดได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76 และนำเสนอด้วยการเขียนแบบพรรณนาโดยการวิเคราะห์คำตอบภายใต้แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษานั้น เมื่อผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามคืนตามจำนวนที่ต้องการแล้ว จะนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำมาประมวลด้วยคอมพิวเตอร์ในการวิเคราะห์ ทางสังคมศาสตร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

1. ข้อมูลที่เป็นปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ แจกแจงความถี่ และค่าร้อยละและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. เป็นการศึกษาการปฏิบัติงานและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ เป็นคำถามแบบ ประเมินค่า (Rating Scale) ให้เลือก 5 ระดับตามแบบลิเกิร์ตสเกล (Likert Scale) ซึ่งเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับคำถามเชิงบวกเป็น ดังนี้

โดยทั้ง 2 ด้านได้กำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนนดังนี้

การวิเคราะห์คะแนนคำตอบแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ยดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

1.00-1.80 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

1.81-2.60 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับน้อย

2.61-3.40 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับปานกลาง

3.41-4.20 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับมาก

4.21-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

แต่จะมีข้อคำถามใน 39 - 47 และข้อ 51 ที่มีการให้คะแนน 5 ระดับ ดังนี้

ส่วนการวิเคราะห์คะแนนคำตอบแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์จากคะแนนเฉลี่ยดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

1.00-1.80 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

1.81-2.60 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับมาก

2.61-3.40 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับปานกลาง

3.41-4.20 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับน้อย

4.21-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นหรือการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบหาความแตกต่างระหว่างข้อมูลทั่วไปกับการปฏิบัติงานตามบทบาทและปัญหาอุปสรรคของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 ของบ้านพักเด็กและครอบครัว ในการปฏิบัติงานร่วมกับทีมสหวิชาชีพ โดยกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบความมีนัยสำคัญที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยใช้ค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

การนำเสนอข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำเสนอในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบตารางข้อมูลทางสถิติและอธิบายเชิงพรรณนา

ข้อจำกัดของการศึกษา

ข้อจำกัดของการศึกษาคั้งนี้ พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546 ที่ปฏิบัติงานของบ้านพักเด็กและครอบครัว มีการย้ายสถานที่ทำงาน ลาออก และเสียชีวิต ประกอบกับการส่งแบบสอบถามกลับทางไปรษณีย์มีความล่าช้าและผู้ศึกษาไม่ได้รับแบบสอบถามที่มีการส่งคืนทางไปรษณีย์บางส่วนทำให้ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครบถ้วน